

dosarul nr. 3ra-353/19

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (E. Badan-Melnic)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (N. Simciuc, I. Țurcan, Iu. Cotruță)

ÎNCHEIERE

20 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Mariana Pitic
Maria Ghervas
Iurie Bejenaru

examinând chestiunea admisibilității recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Rusu Margareta împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 21 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărârea din 04 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediu Centru

c o n s t a ț ă

La 26 iulie 2017 Rusu Margareta a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ și a solicitat recunoașterea ca fiind ilegală decizia nr. R-1090/17 din 11 iulie 2017 a Casei Naționale de Asigurări Sociale, prin care Margaretei Rusu i s-a refuzat recalcularea pensiei pentru vechimea în muncă; obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a stabili, a calcula și a achita Margaretei Rusu pensia pentru vechimea în muncă în cazul majorării salariului procurorului în exercițiu, ținându-se cont de funcția deținută la data ieșirii la pensie.

În motivarea acțiunii reclamanta a susținut că a activat în organele Procuraturii din anul 1984 până în anul 2009, în diferite funcții de procuror, având o vechime în muncă de procuror de 25 ani, 3 luni și 25 zile, iar începând cu 31 octombrie 2003, la atingerea vârstei de 50 de ani, i-a fost stabilită pensia pentru vechime în muncă în mărime de 80% din salariul mediu lunar potrivit funcției deținute, pe care o primea regulat, cu respectarea principiului recalculării pensiei la fiecare majorare ordinară a salariului lunar al procurorului în exercițiu, situație care a durat până la sfârșitul anului 2011.

Faptul dobândirii la data de 31 octombrie 2003 a dreptului de recalculare a pensiei la majorarea salariului de funcție a procurorului în exercițiu și utilizării acestui drept până în anul 2011 nu a fost negat nici de către Casa Națională de Asigurări Sociale, prin decizia nr. R-1090/17 din 11 iulie 2017.

Reclamanta a invocat că în conformitate cu art.1 Legea nr. 37 din 7 martie 2013 pentru modificarea și completarea Legii nr.355 din 23 decembrie 2005 cu privire la sistemul de salarizare în sistemul bugetar, începând cu 1 ianuarie 2013 salariul procurorului s-a majorat cu 35%, iar conform art. XXIX din Legea nr. 152 din 1 iulie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, începând cu 1 august 2016 salariul de funcție al procurorului se stabilește în raport cu salariul judecătorului, în baza Legii nr.328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor și Legii nr.3 din 25 februarie 2016 cu privire la Procuratură, ținându-se cont de nivelul procuraturii în care își desfășoară activitatea și de vechimea în muncă în funcție de procuror.

A indicat că în conformitate cu art. 51 alin. (3) lit. b) și art. 52 lit. b) Legea nr. 328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor, pentru procurorul care are o vechime în muncă în funcția de procuror de peste 16 ani este stabilit salariul de funcție în cuantum de 4, 5 salarii medii pe economie și sporul pentru exercitarea funcției de conducere în mărime de 15% față de salariul de funcție, dar Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova neîntemeiat a lipsit-o de dreptul la recalcularea pensiei, dobândit în 2003, stabilind-i mărimea pensiei cu aplicarea mecanismului general de indexare a acesteia la data de 1 aprilie a fiecărui an.

De asemenea, reclamanta a afirmat că în condițiile în care pârâtul i-a încălcat dreptul la pensie, cu aplicarea obligatorie pentru procurorii pensionați a principiului recalculării pensiei la majorarea ordinară a salariului lunar al procurorului în funcție, la 14 iunie 2017 a adresat pârâtului o cerere prealabilă prin care a solicitat restabilirea sa în dreptul încălcat, iar ulterior a recepționat Răspunsul pârâtului nr. R-1090/17 din 11 iulie 2017, prin care i s-a refuzat în admiterea cerinței înaintate.

A precizat reclamanta că conform Legii nr. 902 din 29 ianuarie 1992 cu privire la Procuratură, Legii nr. 118 din 14 martie 2003 cu privire la Procuratură, ajustată la Legea nr.544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului și Legii nr. 294 din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură, deține, în calitate de procuror în demisie, dreptul la toate înlesnirile, garanțiile sociale, recompensele și suplimentele prevăzute pentru judecător, cu respectarea obligatorie a principiului recalculării pensiei la fiecare majorare ordinară a salariului lunar al procurorului în exercițiu. În acest context, reclamanta a făcut trimitere la Hotărârea Curții Constituționale nr. 4 din 27 ianuarie 2000 privind controlul constituționalității unor prevederi din legile care reglementează asigurarea cu pensii a judecătorilor, procurorilor, anchetatorilor Procuraturii și funcționarilor publici, prin care Curtea Constituțională s-a pronunțat univoc asupra faptului că cuantumul pensiei, stabilit printr-o lege anterioară, nu poate fi micșorat, iar plata pensiei fixate nu poate fi suspendată printr-un act normativ adoptat ulterior.

De asemenea, reclamanta a invocat Hotărârea Curții Constituționale nr.9 din 30 martie 2004 pentru controlul constituționalității unor prevederi ale art.1 pct. 22 și art. II-V din Legea nr. 358-XV din 31 iulie 2003 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, prin care Curtea Constituțională a relevat că dreptul subiectiv, constituit în baza unei legi anterioare, nu poate fi atins de cel născut sub imperiul unei legi posterioare.

În ședința de judecată din data de 4 aprilie 2018 reclamanta a depus cerere de concretizare a cerințelor, prin care a solicitat și restabilirea dreptului legal de a beneficia de principiul recalculării pensiei pentru vechime în muncă în legătură cu fiecare majorare a salariului procurorului în funcție.

Prin hotărârea din 04 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea a fost admisă; s-a recunoscut ca nefondat răspunsul nr. R-1090/17 din 11 iulie 2017 al Casei Naționale de Asigurări Sociale; s-a restabilit Rusu Margareta în dreptul legal de a beneficia de principiul recalculării pensiei pentru vechime în muncă odată cu fiecare recalculare a salariului procurorului în funcție; s-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale la recalcularea și plata în folosul Margaretei Rusu a pensiei pentru vechime în muncă, potrivit legislației referitoare la majorarea salariului mediu al procurorului din Procuratura Generală, cu recalcularea acesteia în cazul majorării salariului procurorului în exercițiu, ținându-se cont de funcția deținută la data ieșirii la pensie și luându-se în calcul majorările salariale ale procurorilor din data de 5 aprilie 2013 și 1 august 2016.

Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 21 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărârea din 04 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediu Centru.

În susținerea concluziilor sale, instanța de apel a menționat că în situația în care Legea nr. nr. 118-XV din 14 martie 2003 cu privire la Procuratură, sub imperiul căreia a fost pensionată reclamanta, a fost abrogată la 17 martie 2009 și apoi aplicabil alin. (8) al art. 73 Legea nr. 294 din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură, care, de asemenea, prevedea dreptul social la recalcularea pensiei de procuror pentru vechime în muncă odată cu majorarea generală a salariului procurorului în exercițiu, a fost abrogat la 1 iulie 2011, pârâtul nu poate nega acest drept al reclamantului, o interpretare contrarie însemnând desființarea modalității prin care legea anterioară a instituit dreptul dat și diminuarea nivelului de protecție socială deja dobândit.

Deci, ipoteza art.73 alin. (1) Legea nr. 294 din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură în redacția din 1 iulie 2011, care prevede că Procurorii, cu excepția procurorilor militari, au dreptul la pensie conform Legii privind pensiile de asigurări sociale de stat, nu poate fi extinsă în privința persoanelor care au fost pensionate până la 1 iulie 2011, printre care se regăsește și reclamanta.

Distinct de cele relatate, instanța de apel a reiterat că dreptul social invocat de reclamantă se materializează prin aceea că, în conformitate cu Legea nr.37 din 7 martie 2013 pentru modificarea și completarea Legii nr.355 din 23 decembrie 2005 cu privire la sistemul de salarizare în sistemul bugetar, începând cu 1 ianuarie 2013, salariul procurorului s-a majorat cu 35%, iar potrivit Legii nr.152 din 1 iulie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, începând cu 1 august 2016, salariul de funcție al procurorului se stabilește în raport cu salariul judecătorului, în baza Legii nr. 328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor și Legii nr. 3 din 25 februarie 2016 cu privire la Procuratură, ținându-se

cont de nivelul procuraturii în care își desfășoară activitatea și de vechimea în muncă în funcție de procuror.

În speță, ajungând la concluzia că dreptul subiectiv al reclamantei Rusu Margareta, în calitatea sa de procuror pensionat, la recalcularea pensiei pentru vechime în muncă, odată cu majorarea generală a salariului procurorului în exercițiu, a fost dobândit în modul prevăzut de lege și nu este susceptibil de a fi anulat, prima instanță just a concluzionat în sensul recunoașterii ca ilegal și nefondat răspunsul pârâtului nr. R-1090/17 din 11 iulie 2017 și restabilirea reclamantei în acest drept încălcat prin obligarea pârâtului la recalcularea și plata în folosul reclamantului a pensiei pentru vechime în muncă, potrivit legislației referitoare la majorarea salariului mediu al procurorului în funcție.

Astfel, instanța de apel a menționat că prin admiterea acțiunii în partea ce ține de obligația Casei Naționale de Asigurări Sociale de a recalcula pensia Margaretei Rusu, instanța de fond, corect a dispus punerea în sarcina pârâtului a recalculării și plății în folosul Margaretei Rusu a pensiei pentru vechime în muncă, potrivit legislației referitoare la majorarea salariului mediu al procurorului în Procuratura Generală, cu recalcularea acesteia în cazul majorării salariului procurorului în exercițiu, ținându-se cont de funcția deținută la data ieșirii la pensie.

Instanța a stabilit că se va face recalcularea și achitarea pensiei pentru vechime în muncă Margaretei Rusu conform Legii nr. 37 din 7 martie 2013 până la data de 31 iulie 2016 și conform Legii nr. 152 din 1 iulie 2016, reieșind din salariul mediu achitat procurorului-șef de secție din cadrul Procuraturii Generale, începând cu 1 august 2016, or, prin cele două acte normative a fost modificat de două ori salariul procurorului în funcție, în sensul majorării, iar reclamanta nu a beneficiat de recalculări la pensie în conformitate cu acestea.

La 23 ianuarie 2019 Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat aplicarea eronată a legii de către instanță.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Completul denotă că Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa recurenteii copia deciziei integrale, însă la materialele dosarului nu se regăsește dovada recepționării acesteia, din care considerente recursul declarat la data 23 ianuarie 2019 este în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, Completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza

Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Mariana Pitic

Judecătorii

Maria Ghervas

Iurie Bejenaru